

นายประดิษฐ์ กิตติพิบูลย์
รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติ (สทช.) กล่าวในพิธีลงนาม
ในหนังสือแสดงเจตจำนง
เมื่อวันที่ 15 กันยายน
พ.ศ. 2563

“ เราเชื่อมั่นว่าการทำงานภายใต้ความร่วมมือด้านการวิจัยจะช่วยให้เราสามารถประเมินประโยชน์ของมาตรการ EbA และช่วยให้เราสามารถตัดสินใจด้วยข้อมูลที่รอบด้าน ในการนำ EbA ไปใช้ทั่วประเทศไทยในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายระดับชาติของเราในการบรรลุความมั่นคงด้านน้ำ และเป้าหมายระดับนานาชาติของเราในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 6 (SDG6 ด้านการจัดการน้ำและสุขาภิบาล) และดำเนินการตามเป้าหมายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยภายใต้ความตกลงปารีส ”

นายยาน แฮร์
อัครราชทูตและรองหัวหน้าปฏิบัติการ
และหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ
สถานเอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐ
เยอรมนีประจำประเทศไทย

“ เพื่อให้เกิดการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด เราจำเป็นต้องทราบว่า การแก้ไขปัญหาด้านแนวทางของ EbA ส่งผลกระทบต่ออย่างไร ความร่วมมือด้านการวิจัยอาจเป็นแนวคิดริเริ่มที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในการรวบรวมองค์ความรู้และหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับมาตรการ EbA และเพิ่มความสามารถในการฟื้นตัวจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคส่วนน้ำของประเทศไทย ”

นางอินกริด อเอลเกส
ผู้อำนวยการ GIZ
ประจำประเทศไทยและมาเลเซีย

“ สิ่งที่ทำให้ความร่วมมือแข็งแกร่งก็คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความร่วมมือด้านการวิจัยนี้ควรรวมเอาความเป็นผู้นำของ สทช. องค์ความรู้เชิงลึกจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของไทย และความรู้ด้านการจัดการกระบวนการของ GIZ เข้าด้วยกัน ”

ติดต่อ

นางอัญชรีพร ก่อเกิด ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์เศรษฐกิจและสังคม อีเมล : onwr.eco@gmail.com
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.)
89/168-170 อาคารจตุรทิศ ชั้น 7 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 ประเทศไทย
<http://www.onwr.go.th/>

คุณลิซ่า ฮุนซิงเกอร์ (Ms. Lisa Hunsinger) ที่ปรึกษาโครงการด้านน้ำ (TGCP-Water) อีเมล : lisa.hunsinger@giz.de
องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) อีเมล : giz-thailand@giz.de
193/63 อาคารเลคซาดออฟฟิศคอมเพล็กซ์ ชั้น 16 ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 ประเทศไทย
www.thai-german-cooperation.info/en_US/

การตรวจสอบคุณภาพ สภาพอากาศ

การตรวจสอบคุณภาพ

ความร่วมมือด้านการวิจัย (JRP) ดำเนินการตามแนวทางการให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับประกันคุณภาพของผลลัพธ์ที่พัฒนาขึ้นภายใต้ JRP เพื่อให้บรรลุประสงค์นี้ JRP จึงได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับภาคส่วนน้ำรวมถึงหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงาน JRP โดยสมาชิกของคณะทำงานจะได้รับแจ้งอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความคืบหน้าและผลลัพธ์ของการพัฒนาวิธีการ M&E ของมาตรการ EbA ภายใต้ JRP ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นและคำแนะนำต่างๆ

คณะทำงาน JRP ประกอบด้วย

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.)
- กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.)
- กรมชลประทาน (ชป.)
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)
- กรมประมง (กปม.)
- กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)
- กรมพัฒนาที่ดิน (พด.)
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.) ภาค 1
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.) ภาค 4
- ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช (หรือผู้แทน)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา (หรือผู้แทน)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก (หรือผู้แทน)

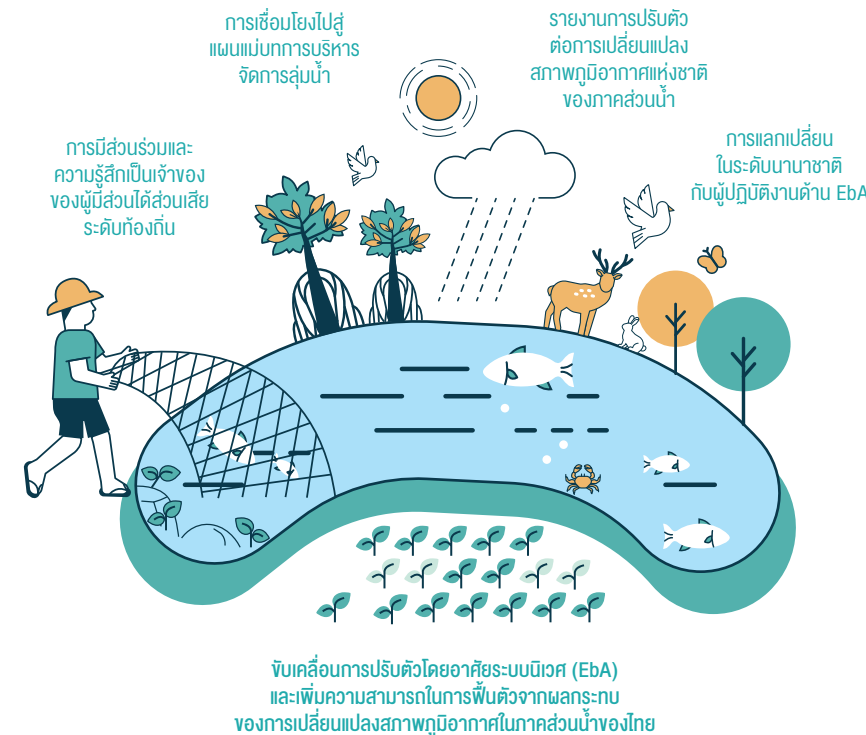
การพัฒนาวิธีการ M&E สำหรับภาคส่วนน้ำของไทยจะได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญด้าน M&E ระดับนานาชาติ ซึ่งได้ช่วยประสานงานในการจัดทำ "คู่มือการติดตามและประเมินผลมาตรการการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (EbA)" โดยประสบการณ์ตรงของประเทศไทยจะได้รับการนำเสนอในเวทีระหว่างประเทศของผู้ปฏิบัติงานด้าน EbA ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายที่คล้ายคลึงกันในการรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับประโยชน์ของมาตรการ EbA เพื่อใช้ในการตัดสินใจโดยมีข้อมูลที่รอบด้าน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้วยการพัฒนาวิธีการ M&E อย่างเป็นระบบ ความร่วมมือด้านการวิจัยจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนน้ำเข้าใจประโยชน์และข้อจำกัดของมาตรการ EbA ได้ดีขึ้น เพื่อจัดการทรัพยากรน้ำและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันจะช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดนโยบายลุ่มน้ำและการวางแผนด้วยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับ อุทกวิทยา นิเวศวิทยา และวิถีชีวิตชุมชน ด้วยเหตุนี้หลักฐานจึงมีความจำเป็น เพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการ EbA การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมและโดรนควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในระยะยาวของชุมชนท้องถิ่นในวิธีการ M&E จะช่วยขับเคลื่อนแนวคิด EbA ให้ก้าวหน้า ประโยชน์ของมาตรการ EbA ที่มีครบถ้วนได้เป็นเอกสาร จะช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และช่วยส่งเสริมมาตรการ EbA ในระดับนโยบายต่อไป

ความร่วมมือด้านการวิจัย เพื่อขับเคลื่อนการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศในภาคส่วนน้ำของไทย

ความร่วมมือด้านการวิจัย (Joint Research Partnership – JRP)

ความร่วมมือด้านการวิจัย (Joint Research Partnership - JRP) เป็นแนวคิดริเริ่มของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) มหาวิทยาลัยภาคีเครือข่าย 5 แห่งของไทย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จฬ.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) มหาวิทยาลัยมหิดล (มม.) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ม.อ.) และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (วล.) และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) เพื่อสร้างองค์ความรู้และหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับประโยชน์ของมาตรการ EbA ในภาคส่วนน้ำของไทย

ความร่วมมือด้านการวิจัย (JRP) ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2563 โดยทุกภาคีความร่วมมือได้ร่วมลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2563 เพื่อแสดงความมุ่งมั่นและพันธสัญญาที่จะร่วมมือกันด้วยการพัฒนาแนวทาง M&E อย่างเป็นระบบ ความร่วมมือด้านการวิจัย จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนน้ำมีความเข้าใจที่มากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับประโยชน์และข้อจำกัดของมาตรการ EbA และสามารถตัดสินใจด้วยข้อมูลที่รอบด้าน เพื่อจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมและโดรน ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการดำเนินการ M&E ในระยะยาวจะช่วยขับเคลื่อนแนวคิด EbA ให้ก้าวหน้า ประโยชน์ของมาตรการ EbA ที่มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานจะช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะช่วยส่งเสริมมาตรการ EbA ในระดับนโยบายต่อไป

การปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (Ecosystem-based Adaptation - EbA)

ภาคส่วนน้ำของไทยเร่งให้ความสำคัญกับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยนำแนวทางการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (EbA) ซึ่งเป็นการปรับตัวโดยนำประโยชน์ต่าง ๆ ที่ธรรมชาติจัดสรรไปใช้เพื่อปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ มาตรการ EbA จะช่วยลดและจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง ร่วมกับการบริหารจัดการน้ำในรูปแบบเดิมให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

“ความร่วมมือด้านการวิจัย มุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการใช้ มาตรการการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (EbA) ในภาคส่วนน้ำของไทย ทั้งนี้วัตถุประสงค์เฉพาะ คือ การพัฒนาวิธีการติดตามและประเมินผล (M&E) สำหรับใช้ประเมินผลกระทบและประโยชน์ ของมาตรการ EbA

ความร่วมมือด้านการวิจัย มีวัตถุประสงค์ที่จะ

1

รวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลกระทบ ประโยชน์และ ข้อจำกัดของมาตรการEbA เพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัยและ ภัยแล้ง และเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ

2

ใช้วิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัลในการรวบรวมและติดตามตรวจสอบข้อมูล (เช่น อากาศยานไร้คนขับ การสำรวจระยะไกล วิทยาศาสตร์ภาคพื้นเมือง) ในขณะที่ชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญา ท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ M&E

3

เชื่อมโยงทักษะทางเทคโนโลยี ความรู้ด้าน M&E และผลิตภัณฑ์ ที่เป็นข้อมูลดิจิทัล เข้ากับการบริหารจัดการลุ่มน้ำ การจัดการ ข้อมูลด้านน้ำแห่งชาติ และกรอบการรายงานด้านการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ความร่วมมือด้านการวิจัย (Joint Research Partnership – JRP) การปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (Ecosystem-based Adaptation - EbA) วัตถุประสงค์

โครงการนำร่อง

ขั้นตอนแรกของการทำงานภายใต้ JRP มีดำเนินการผ่านโครงการนำร่อง 2 โครงการ (เป็นระยะเวลา 18 เดือน ตั้งแต่กรกฎาคม พ.ศ. 2563 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564)

โครงการพื้นที่ลุ่มต่ำ

จะพัฒนาวิธีการติดตามและประเมินผล (M&E) สำหรับพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติและพื้นที่เก็บกักน้ำแบบกึ่งธรรมชาติ ในลุ่มน้ำยมทางภาคเหนือของไทย ดำเนินโครงการ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ประกอบหลักของ วิธีการ (M&E) ที่ใช้ทดสอบใน พื้นที่โครงการนำร่อง ได้แก่

โดยจะมีการพัฒนาวิธีการต้นแบบด้านการติดตามและประเมินผล (M&E) สำหรับใช้ ประเมินแนวทางการบริหารจัดการน้ำตามธรรมชาติและกึ่งธรรมชาติในประเทศไทย

โครงการฝายมีชีวิต

ภายใต้ความร่วมมือด้านการวิจัย โครงการนำร่องนี้จะมุ่งไปที่การติดตามและประเมินผล ของผลกระทบและประโยชน์ของฝายมีชีวิต โดยพื้นที่โครงการนำร่องตั้งอยู่ที่จังหวัด นครศรีธรรมราชและสงขลาทางภาคใต้ของไทย ดำเนินโครงการโดยมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

1. การออกแบบวิธีการต้นแบบด้านการติดตามและประเมินผลสำหรับมาตรการ EbA สองประเภท
2. การมีส่วนร่วมของชุมชน: ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้วิธีการติดตามและ ประเมินผล (M&E) ทั้งนี้ กรอบการติดตามและประเมินผล (M&E) จะกระตุ้นให้ชุมชนลุ่มน้ำเข้ามามี ส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
3. การใช้วิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัล: จะนำวิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรวบรวมและติดตาม ตรวจสอบข้อมูล (เช่น อากาศยานไร้คนขับ การสำรวจระยะไกล วิทยาศาสตร์ภาคพื้นเมือง)

หลังจากที่ได้พัฒนาวิธีการต้นแบบด้านการติดตามและประเมินผล (M&E) สำหรับมาตรการ EbA ทั้งสอง ประเภทแล้ววิธีการดังกล่าวจะถูกควรวรรณเข้าด้วยกันเพื่อสร้างกรอบงาน M&E เพียงกรอบเดียวที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งจะนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาทางประการโดยมีมาตรการ EbA ด้านน้ำเป็นตัวขับเคลื่อน

